

En Sık Kullanılan Latince Deyişler

Tasarlayan & Derleyen
Aleks D. Hannutođlu

www.LisanlarToplulugu.com
abonelerine ücretsiz sunulmuştur.

Giriş

Bu çalışma kitabı, Latince deyişlere aşinalık kazanmak isteyen okurlar için hazırlanmıştır. Günlük hayatta karşılaştığınız pek çok Latince deyişi ve kalıbı kolaylıkla ezberleyebilmeniz için tasarlanmıştır.

**SEMPER
AD MELIORA!**

Kitapta 40 deyişe ve 30 önemli kalıba yer verilmiştir.

Bu kitabın, okuyucularına faydalı olmasını diliyor ve Antik Roma'nın insanlığa değerli armağanı Latince dilini anlamalarında bir katkıda bulunmasını ümit ediyorum.
Semper Ad Meliora!

"Sapere aude."

Aklını kullanma cesaretini göster!

Horatius'un bu deyiş, Immanuel Kant tarafından aydınlanma çağının mottosu olarak gösterilmiştir.

"Alea iacta est."

Zarlar atıldı.

Gaius Julius Caesar'ın Rubicon Nehri'nden geçerken söylediği Roma İç Savaşı'nı başlatan sözü.

"Veni, vidi, vici."

Geldim, gördüm, yendim.

Gaius Julius Caesar'ın, Tokat'ın Zile ilçesinde Pontus Kralı Farnas'ı yendiğinde haberi Roma'ya müjdelerken kullandığı deyiş.

"Quid pro quo."

Sırtımı kaşı, ben de senin sırtını kaşıyayım.

İki tarafın da kazançlı çıkacağı bir ortaklık biçimini anlatan, sözlü anlaşmalarda kullanılan önemli bir deyiş.

"Dulce periculum."

Tehlike tatlıdır.

Cesaret verici nitelikte söylenen
bir Stoa felsefesi sözü.

"Acta non verba."

Eylem, laf değil.

Emmeline Pankhurst'un 1903 yılında
kurduğu Kadınlar Sosyal ve Politika
Birliği'nin sloganı.

"Audentes fortuna iuvat."

Talih, cesurdan yanadır.

Vergilius'un Aeneas eserinde söylediği söz.
Anglosfer ülkelerde bazı orduların
veya çeşitli silahlı birliklerin mottosudur.

"Natura non constriatur."

Tabiat yas tutmaz.

Doğanın duygularının veya
merhametinin olmadığını anlatan,
Arthur Schopenhauer'ın kalemıyla
günümüze gelen söz.

"Semper ad meliora."

Her zaman daha iyisine doğru!

Daha iyisini hedeflemeyi öğütleyen
bu söz, pek çok sanatçıya ve fikir
insanına ilham kaynağı olmuştur.

"Amor vincit omnia."

Sevgi her şeyin üstesinden gelir.

Vergilius'un 1. yüzyılda yazdığı zamansız söz.

"Finis vitae sed non amoris."

Can tükense de, sevgi tükenmez.

Bu deyiş Stanisław Lem'in ünlü bilimkurgu romanında Solaris'te geçer. Deyişin aksine, romanın kahramanının aşkı kısa hayat serüveninde kaybolup gider.

"Ut ameris, amabilis esto."

Sevilmek istiyorsan, önce kendini sevilebilir kıl.

Roma edebiyatının önemli isimlerinden Ovid'e ait olan bu söz, Ars Amatoria (Aşk Sanatı) isimli kitabından bir satır.

"Ubi amor, ibi dolor."

Aşkın olduğu yerde, acı da vardır.

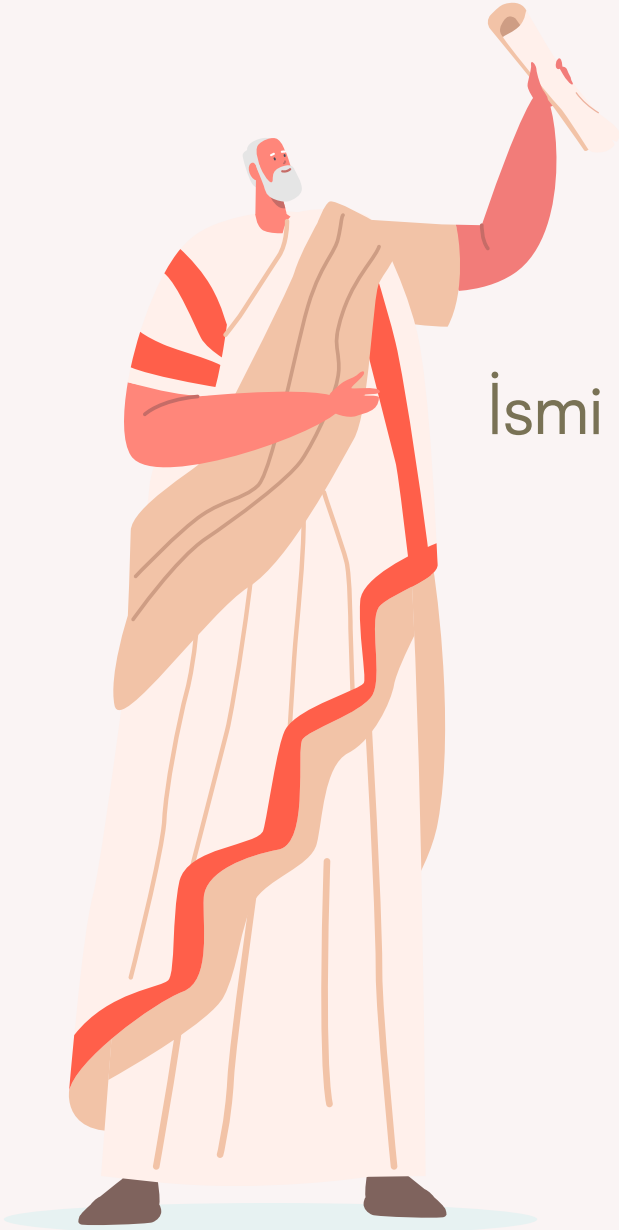
Aşkın ruhu beslemesinin yanı sıra, verdiği acıların göz ardı edilmemesini öğütleyen bir deyiş.

"Amor et melle et felle est fecundissimus."

Aşk zehir ve acıyla süslüdür.

Titus Maccius Plautus'un Cistellaria eserinde geçen bir deyiş.

QVID RIDES,
MVTATO NOMINE, DE
TE FABVLA NARRATVR,
-Quintus Horatius Flaccus

"Ne gülüyorsun?
İsmi değiştirdiğinde anlatılan,
senin hikayendir."

"Vivamus, moriendum est."

Madem öleceğiz, bırak yaşayalım!

Ölüm bilinciyle hareket edip, vaktimiz varken yaşamımızı tembihleyen bir Seneca öğüdü.

"Memento mori."

Fani olduğunu hatırla.

Roma imparatoru ve bir stoacı filozof olan Marcus Aurelius, bu sözü ara ara kulağına fısıldaması için birini görevlendirmiştir.

"Tempus fugit."

Zaman geçiverir.

Çoğunlukla antika duvar saatlerinde görülen bu ölümsüz deyiş Vergilius'a aittir.

"Respice finem."

Sonu düşün.

Attığımız her adımda, yaptığımız her işte ölümü aklımızda tutmamızı öğütleyen bir söz.

"Et tu, Brute?"

Sen de mi Brütüs?

Sezar'ın suikast için gelenlere karşı koyarken, aralarında en yakın arkadaşı Brutus'ü de görünce kendini savunmayı bırakıp söylediği varsayılan söz. Shakespeare'in Sezar piyesinde geçer. Sezar'ın ölmeden önce bu sözleri söylediğine dair ise hiçbir kanıt yoktur.

TEMPORIS ARS MEDICINA FERRE EST.

-Publius Ovidius Naso

"Zaman, en iyi ilaştır."

"Libertas perfundet omnia luce."

Özgürlük her şeyi ışığıyla doldurur.

Barcelona Üniversitesi sloganı.

"Ad astra per aspera."

Nice badireler atlatıp, yıldızlara ulaşmak.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Kansas eyaleti sloganı.

Apollo 1'in kazada ölen astronotlarını

ithafen kullanılmıştır.

"Malo periculosam libertatem
quam quietam servitutem."

Tehlikeli özgürlüğü, keyifli köleliğe tercih ederim.

J. J. Rousseau'nun kaleminden bugünlere gelen,

Lorraine Dükü'ne ait bir söz.

"Libertas quae sera tamen."

Geç gelse bile, yine de, özgürlük.

Brezilya'nın en büyük ikinci eyaleti

Minas Gerais'in sloganı.

"Quam bene vivas refert, non quam diu."

**Önemli olan ne kadar iyi yaşadığıdır,
ne kadar uzun yaşadığın değil.**

Stoacı filozof Genç Seneca'nın

Ahlak Mektupları'nda Lucilius'a verdiği öğüt.

"Ignorantia juris non excusat."

Yasayı bilmemek mazeret değildir.

Bir vatandaşın kanundan haberdar olmamasının, o kişiyi sorumluluktan kurtarmayacağını söyleyen bir hukuk ilkesi.

"Condemnant quo non intellegunt."

Anlamadığını aşağılarlar.

Giovanni Pico della Mirandola isimli bir Rönesans asilzadesine ait söz.

"Timendi causa est nescire."

Korkunun sebebi cehalettir.

Lucius Annaeus Seneca, diğer adıyla Genç Seneca'ya ait söz. Bilinmezliğin insanlığı asıl korkutan olduğunu öğütler.

"Qui tacet consentit."

Sükut ikrardan gelir.

14. yüzyılda Thomas More tarafından söylenmiş söz. Duruşmasında kralın Kilise üzerindeki üstünlüğünü kabul etmesi istendiğinde neden sessiz kaldığı sorulunca verdiği cevap. Bu deyişe göre: Suçlanan kişi, tepki göstermiyor veya beyana karşı gelmiyorsa suçlu olduğunu kabul eder.

"Carpe diem."

Zamanın tadını çıkar.

Horatius tarafından söylenen, vakit varken, hayatın tadını çıkarmayı öğütleyen bir deyiş. Tamamı "Zamanın tadını çıkar, bir sonraki gününe mümkün olduğunca az güvenerek" şeklindedir.

"Cogito, ergo sum."

Düşünüyorum, öyleyse varım.

Felsefe tarihinin en önemli deyişlerinden. René Descartes tarafından söylenmiştir,

"In vino veritas, in aqua sanitas"

Suda sağlık, şarapta gerçek yatar.

Doğacı bir filozof, Gaius Plinius Secundus'un sözleri. Alkolün gerçekleri söyletme gücünden bahseder.

"Carthago delenda est."

Kartaca yok edilmeli.

Marcus Porcius Cato isimli Roma senatörünün, senatodaki yaptığı her konuşmayı bu şekilde bitirmesiyle kalıplaşmış, bir savaş çağrısı.

"Ars longa, vita brevis."

Sanat uzun, hayat kısa.

Hipokrat'ın Antik Yunanca söylediği sözün Latince çevirisi. Bir insanın ustalaşmak için yıllarını vermesi gerektiğini ama insan ömrünün bu kadar uzun olmadığı şeklinde yorumlanır.

ANIMUM DEBES MUTARE, NON CAELUM.

-Lucius Annaeus Seneca

"Bakış açını değiştir,
gökyüzünü değil."

"In absentia lucis, Tenebrae vincunt."

Işığın yokluğunda, karanlık hüküm sürer.

Bir Budist deyişinin, Latinceye uyarlanmış hali.
Hellboy filminde görülür.

"Malo mori quam foedari."

Utanç yerine, ölüm.

Britanya Dükü'nün 1381 yılında
kurduğu Ordre de l'Hermine isimli bir
Orta Çağ şövalye birliğinin mottosu.

"Omnes una, manet nox."

Hepimizi aynı gece bekliyor.

Horatius'un Kasideler'de geçen bir deyişi.
İnsanın öleceği geceden bahseden bu deyiş,
insanın fani olduğunu hatırlatır.

"Sic gorgiamus allos subjectatos nunc."

Bize boyun eğdirenlerin ziyafetini çekiyoruz.

Addams Family filminde geçen bir deyiş.
"Hayatı dar etme" anlamında kullanılır.

ÖNEMLİ KALIFLAR

alma mater
besleyen büyüten anne (okul)

veritas
hakikât

et cetera (etc.)
ve benzeri

persona non grata
istenmeyen adam

bona fide
iyi niyet

sine qua non
olmazsa olmaz

ad infinitum
sonsuzluğa

circa (ca)
yaklaşık

ab ovo usque ad mala
başından sonuna

ad hominem
itibar lekeleme

et aliae
ve diğerleri.

casus belli
savaşa sebebiyet veren olay

vice versa
tam tersi

id est
başka bir deyişle

summa cum laude
en büyük övgüyle

versus
karşısında

in memoriam
anısına

tabula rasa
boş levha

ante meridiem (A.M)
öğleden önce

in absentia
yokluğunda

post meridiem (P.M)
öğleden sonra

exempli gratia (e.g)
örneğin

alumna
mezun kişi

status quo
mevcut durum

modus vivendi
yaşam stili

magnum opus
başyapıt

modus operandi
işleyiş biçimi

deus ex machina
kurgudaki beklenmedik son

terra incognita
bilinmeyen arazi

curriculum vitae (CV)
özgeçmiş

BRAVO!

Kitabı bitirdin.

An itibariyle Latince deyişlere aşına olmalısın!

Lâkin, düzenli tekrar edilmezse bilgiler uçar gider. Öğrendiklerini hafızan kazımak istersen, internet sitemizdeki Egzersizler sekmesine tıklayarak, bu kitaptan öğrendiklerini pratik edebilirsin.

Euge!

Dil öğrenim tekniklerinden, ücretsiz pratik gruplarına dil öğrenmeye dair pek çok kaynak ve içeriğe sahip sitemizin e-bültenine abone olarak bildirim alabilirsin.

Bize ulaşmak istersen İletişim formunu kullanabilir veya sosyal medya üzerinden bize kolaylıkla ulaşabilirsin.

Bir sonraki kitapta görüşürüz.
Esenlikler
Aleks

LisanlarToplulugu.com